c
rTwvO cDncae Ijrnwae ,Tcncmwncrwywvwncae fcaorITccsinim
Ministry of Environment, Energy and Water
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށްޓަށް އެކަށީގެންވާ ޚިދުމަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް
ރައީސުލްޖުމުހޫރިއްޔާ ދެއްވާ ރަމްޒީ ހަނދާން (ފެހިފަތް) ދިނުމަށް
ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޞޫލް
މިއީ ރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކޮށް ޙިމާޔަތްކުރުމުގެ ގޮތުން ފާހަގަ ކުރެވޭފަދަ މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދާ
ފަރާތްތަކަށް އެކަމުގެ އަގު ވަޒަންކުރުމުގެ ގޮތުން 1995 އިން ފެށިގެން ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ތިމާވެ ށި ދުވަހާއި 5(ޖޫން) އާއި ގުޅިގެން
ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމުހޫރިއްޔާ ދެއްވާ ރަމްޒީ ހަނދާން (ފެހިފަތް) ދޭނެފަރާތްތައް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައިތައްޔާރުކުރެވިފައިވާއުސޫލެކެވެ.
ތިމާވެށީގެ ދުވަހާއި ގުޅިގެން ރައީސުލްޖުމުހޫރަިއްޔާ ދެއްވާ ފެހިފަތަށް ނަން ހުށަހެޅުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ ރާއްޖޭގެ
ތިމާވެށި ޙިމާޔަތްކޮށް ދެމެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތުގައި ތިރީގައި މިވާ ރޮނގު ރޮނގުން އެކަށީގެންވާ ޚިދުމަތް ކޮއްފައިވާ ފަރާތްތަކެވެ.
1. ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކޮށް ދެމެހެއްޓުމަށް ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ހިތްތަކުގައި ބިނާކުރަނިވި ގޮތެއްގައި ހޭލުންތެރި ކަން
އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރެވޭ މަސައްކަތްތައް.
1.1. އެކުލަވާލާ ޝާޢިއު ކުރެވޭލިޔުންތައް
މިސާލު:
ހ. ރާއްޖޭގެ ތިމާވެއްޓަށް ފައިދާކުރަނިވި ގޮތެއްގައި ހުންނަ ބޭރުގެ ލިޔުންތައް ރަނގަޅު ފެންވަރެއްގައި ތަރުޖަމާކުރުން.
ށ. ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުވުމަށްޓަކައި ފޮތް މަޒްމޫނު ފަދަ ތަކެތި ލިޔެ ޝާޢިއުކުރުމާއި ކުރެހުމާއި
ޕޯސްޓަރ ފަދަ ތަކެތި ހަދައި ޢާއްމުކުރުން.
1.2. މީޑިއާގެ ރޮނގު
މިސާލު: ނޫސް، މަޖައްލާފަދަ ތަކެތީގެ ޛަރީޢާއިންނާއި ،ޓީ.ވި އާއި ރޭޑިޔޯ މެދުވެރިކޮށް އާއްމުންނަށް މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން.
2nd Floor, Huravee Building Tel: 3324861 :lcTe gnciDlcib vIrwhu
AmeerAhmed Magu Fax: 3322286 cskcfe gumw dumwHcawruImaw
Male’, RepublicofMaldives E-mail:env@environment.gov.mv :lcaimeaI jeacrWihvedi ,lemW

1.3. ވާރކް ޝޮޕް، ސެމިނާ ފަދަކަންކަން.
މިސާލު:
ހ. ތިމާވެށްޓާއި ބެހޭ ގޮތުން އެކިއެކި ކަންކަމުގައި އިސްލާޙީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް މީހުން ހޭލުންތެރި ކުރުމުގެ ގޮތުން
އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތު ބައްދލުވުން ފަދަ ކަންކަން ރާވާ ހިންގުން.
ށ. ރާއްޖޭގެ މީހުން އުޅޭ ރައްރަށަށް އަމިއްލައަށް ދަތުރުކޮށް އެރަށްރަށުގެ ޖަމްޢިއްޔާ، ޖަމާއަތް،ކޮމިޓީ، ސްކޫލްފަދަ ތަންތަނާއި
ގުޅިގެން އެރަށެއްގެ ސްކޫލުކުދިންނާއި ޢާއްމު ރައްޔިތުން ތިމާވެއްޓާއި މެދު ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ މަޢުލޫމާތު އެކިއެކި ވަސީލަތްތަ އް
މެދުވެރިކޮއްގެން ދިނުން.
1.4. ލުއިފޮތާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް ވަޞީލަތްތައް.
މިސާލު: ލުއިފޮ ތް ފަދަ ތަކެއްޗާއި މިޒަމާނުގެ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަޞީލަތްތައް ބޭނުންކޮއްގެން ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ
މަސައްކަތްކުރުން.
2. ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި އުފެއްދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން.
އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ގޮތުން ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި އަދި ތިމާވެއްޓަށް ފައިދާކުރާނޭފަދަ ކަމެއް ނުވަތަ ކަނތައްތަކެއް ކުރުން.
2.1. ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި ތަކެތި އުފައްދާ ޢާއްމުކުރުން.
މިސާލު: ތިމާވެއްޓާއި ރައްޓެހި އެއްޗެހި އުފެއްދުމަށްޓަކައި މެޝިނެއްފަދަ އެއްޗެއް އުފައްދާ ޢާއްމުކުރުން.
2.2. ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި ވެށްޓެއް ޤާއިމްކުރުން.
މިސާލު: ގަސްތައް ޙިމާޔަތް ކޮއްގެން ޢިމާރާތްކޮށް ލޭންޑް ސްކޭޕްކުރުން.
2.3. ތިމާވެށްޓަށްލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރާފަދަ މެޝިނެއްފަދަ އެއްޗެއް އުފައްދާ ޢާއްމު ކުރުން.
މިސާލު: ކުނިނައްތާ މެޝިން އުފައްދާ ޢާއްމުކުރާ ފަރާތްތައް.
2.4. ބިން ބޭނުންކުރުމުގައި ގެއްލުންނުވާ ތިމާވެއްޓައި ރައްޓެހި ވެށްޓެއް އެކުލެވޭގޮތަށް ބޭނުން ކުރުން.
3. ތިމާވެށްޓާއި ބެހޭ ދިރާޞާކުރުމާއި އައު އީޖާދު ކުރުމާއި އައު ޓެކްނޮލޮޖީ ތަޢާރަފް ކުރުން.
ތިމާވެށްޓަށް ފައިދާ ކުރަނިވި ދިރާޞާކުރުމާއި ރާއްޖެއަށް މިހާތަނަށް ތަޢާރަފުނުވާ އީޖާދާއި އައު ޓެކްނޮލޮޖީ ފަދަ ކަންތައްތައް ރާއްޖެއަށް
ތަޢާރަފުކުރުން.
3.1. ތިމާވެށްޓާއި ގުޅޭ ދިރާޞާ ރާއްޖޭގައި ކުރުން
މިސާލު:
ހ. ހުއިފިލަނޑާ ފަދަތަކެތި އުފައްދާ ދިރުވާ އާލާކުރުން.
ށ. އިތާމުތް ފަދަ ތަކެތި އުފައްދާ ، ދިރުވާ އާލާކުރުން.
MinistryofEnvironment,EnergyandWater 2 rTwvO Dcncae Ijrnwae ,Tcncmwncrwywvwncaefcao
cc

3.2. ތިމާވެށްޓާއި ގުޅޭ އާހޯދުންތައް ރާއްޖޭގައި ހޯދުން.
3.3. ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި ތަކެތި ނުވަތަ ޓެކްނޮލޮޖީ އީޖާދުކޮށް ޢާއްމުކުރުން
މިސާލު: ބަޔޯޑިގްރޭޑަބަލް ކޮތަޅު، އެނަރޖި ސޭވިންގް ލައިޓް ފަދަ ތަކެތި ރާއްޖެއަށް ތަޢާރަފްކޮށް ޢާއްމުކު ރުން.
3.4. އިޔާދަކުރަނިވި ހަކަތައިގެ ދާއިރާއިން ދިރާޞާއާއި މިފަދަ ޓެކްނޮލޮޖީގެ އަޖުމަ ބެލުމުގެ މަޝްރޫޢުތައް ރާވާ ހިންގުން.
މިސާލު: އަވި، ވައި ނުވަތަ އޮއި ބޭނުންކޮއްގެން ކަރަންޓު އުފެއްދުން.
4. ވިޔަފާރި ދާއިރާއިން ތިމާވެށްޓަށް ފައާިދުހރި ކަންތައްތަކެއް ކުރުން.
4.1. ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި، ގުޅުންހުރި ތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުން.
4.2. ތިމާވެށްޓާއި ރައްޓެހި އުފެއްދުންތެރިކަން ދިރުވާ އާލާކުރާފަދަ ވިޔަފާރިއެއްކުރުން.
މިސާލު:
ހ. ބަޔޯޑިގްރޭޑަބަލް ދޮންނަކުނޑި، ކުނިއަންދާ މޭޝިން ފަދަތަކެތި ރާއްޖެއަށް ގެނެސް ވިއްކުން.
ށ. ތިމަރައިގެބައި ނުހިމެނޭ ތެޔޮ ގެނެސް ވާދަވެރި އަގެއގައި ވިއްކުން.
4.3. ވިޔަފާރި ދާއިރާގައި ތިމާވެށި ހިމާޔަތްކޮށް ރައްކާތެރިކުރުމަށް ލަފާދީ ހުނަރުވެރި އެހީތެރިކަން ދިނުން.
5. ތިމާވެށްޓަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުމެއް ހުއްޓުވުމަށް ފިޔަވަޅުއެޅުން.
5.1. ހަކަތައިގެ އިސްރާފު ކުޑަކުރުން.
" "
މިސާލު: އެނަރޖީ ރިކަވަރީ ސިސްޓަމްސް އާއި އަވިގެ ހަކަތަ ފަދަ ހަކަތަ ބޭނުންކުރުން.
5.2. ނަރުދަމާ އާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމުތައް ހަރުދަނާ ކުރުން.
މިސާލު: ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައި ނަޖިހާއި ނަޖިސްފެން ނައްތާލުން.
5.3. ތިމާވެށްޓަށް ފައިދާ ހުރިގޮތަކަށް ފެންއުފައްދާ އެހެނިހެން ވަސީލަތްތައް ތަޢާރަފްކުރުން.
މިސާލު: ޖައްވުގައި ހިމެނޭ ދުންފިނީގެ ޛަރާޢާއިން ފެން އުފައްދާ ޢާއްމުކުރުން.
5.4. ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ ރާއްޖޭގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ފަރާތްތަކުން ކުރާ ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭ ކަމަކުން ރާއްޖޭގެ
ތިމާވެށްޓަށް ބޮޑުގެއްލުމެއް ލިބިދާނެފަދަ ކަމެއް ކަމާބެހޭ ދާއިރާގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުން ނުވަތަ އެކަން ހުއްޓުވުމަށް
މަސައްކަތްކުރުން.
މިސާލު: ޓޮކްސިކް ޑަމްޕިން، އޮއިލް ސްލިޕް ފަދަ ނުރައްކާތައް.
MinistryofEnvironment,EnergyandWater 3 rTwvO Dcncae Ijrnwae ,Tcncmwncrwywvwncaefcao
cc

6. ތިމާވެށްޓަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުން ކުޑަކުރުން.
6.1. ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުންހުންނަ ބާވަތްތައް މަދުކުރުން. މިގޮތުން އިންޖީނުތަކުން ބޭރުވާ ދުމާއި ،ގޭހާއި، އެކިއެކި ފެކްޓްރީތަކުން
ބޭރުކުރާ ކެމިކަލް އެކުލެވޭ ފެންފަދަ ތަކެތި ބޭރުކުރުން މަދުކުރުން.
މިސާލު: ޕްލާސްޓިކާއި ހަލާކުވެގެން ނުދާފަދަ ކުނިބުނި ބޭނުން ކުރުން މަދުކުރުން.
6.2. ރިޔޫސް
މިސާލު: ކުނީގެ ގޮތުގައި އުކާލެވޭ ތަކެތި ބަދަލު ގެނެސްގެން ބޭނުންތެރި އެހެން އެއްޗެއް ތައްޔާރުކުރުން.
6.3. ރިސައިކަލް
މިސާލު:
ހ. ނަރުދަމާއިން ނަޖިހުގެ ބައި ވަކިކޮށް ގަސްކާނާ ތައްޔާރުކޮށް އަދި ފާޚަނާ ފްލަޝް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ފެން އަލުން
ރިސައިކްލް ކުރުމަށްފަހު ގަސްތަކަށް ފެންޖަހަން ބޭނުންކުރުން.
ށ. އުކާލާކުނި ބޭނުންކޮއްގެން ގަސްކާނާ ތައޔާރުކުރުން.
6.4. ސޮލިޑްވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓް- ކުނީގެ ގޮތުގައި އުކާލެވޭ ހުރިހާ ބާވަތެއްގެ ހަރުތަކެތި ރައްކާތެރި ގޮތުގައި ނައްތާލުން.
6.5. ނުރައްކާތެރިކުނި ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައި ނައްތާލުމަށް މަސައްކަތްކުރުން.
މިސާލު: ނުރައްކާތެރި ކުނީގެތެރޭގައި ހިމެނޭ ހޮސްޕިޓަލް ވޭސްޓާއި ކެމިކަލްސް ފަދަ ތަކެތި ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައި ނައްތާލުން.
6.6. ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުންވާ ފަދަ މިންވަރަކަށް ޤުދުރަތީ ވަސީލަތެއް ނެގުން މަދުކުރުން.
މިސާލު: ފަރުން ގައު ނެގުމުގެ ބަދަލުގައި އެޅިގައު އުފެއްދުން ނުވަތަ ގޮނޑުދޮށްތަކުން ވެލިނެގުމުގެ ބަދަލުގައި ހިލަވެލި
ބޭނުންކުރުން.
7. ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމަށާއި ދެމެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތް ކުރުން.
މިސާލު: ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ތަންތަނުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކުޅި ފަދަ ތަންތަން ރައްކާތެރިކަމާއި އެކު ދެމެހެއްޓުމަށް ކުރާ
މަސައްކަތާއި، ހިމާޔަތްކުރެވިފައިވާ ތަފާތު ބާވަތްތައް ދެމެހެއްޓުމަށާއި ދިރުވާ އާލާކުރުމަށް ކުރާ މަސައްކަތް.
8. ތިމާވެއްޓަށް ފައިދާކުރަނިވި ކަމެއް ކުރާނަމަ މާލި ގޮތުންނާއި ފަންނީ ގޮތުން މުޙިއްމު ބޮޑެތި އެހީވުން.
މިސާލު: ތިމާވެއްޓާއި ގުޅުންހުރި މަސައްކަތެއް ހިންގުމަށްޓަކްއި ސުކޫލަކަށް، ޖަމާޢަތަކަށް، ޖަމްޢިއްޔާއަކަށް، ނުވަތަ ފަރުދަކަށް ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުން.
9. ތިމާވެށީގެ ރޮނގުން ރާއްޖެއަށް ރީތިނަމެއް ހޯދައިދިނުން.
މިސާލު : ބައިނަލް އަޤްވާމީ، ސަރަޙައްދީގޮތުން،ކާމިޔާބީއެއް ހޯދައިފައިވުން.
____
MinistryofEnvironment, EnergyandWater 4 rTwvO Dcncae Ijrnwae ,Tcncmwncrwywvwncaefcao
cc